

Prof.dr.ir. M.J.M. Bogaerts

(1934-2017)

Toen ik in 1975 solliciteerde naar de functie van secretaresse bij de Afdeling Geodesie van de TH Delft en dr.ir. Bogaerts ontmoette, kon ik niet bevroeden dat mijn aanstelling zou leiden tot een 42-jarige samenwerking. Ik ben hem voor veel dankbaar, maar vooral voor het feit dat hij zijn passie voor het vakgebied op mij heeft overgedragen.

Door
Elfriede M. Fendel

Theo Bogaerts was van 1956 tot 2002 aan de opleiding Geodesie verbonden. Eerst als student, later als student-assistent, vanaf 1960 als medewerker en vanaf 1976 als hoogleraar. In 1969 promoveerde Theo op zijn uitvinding 'A self reducing range-finder with an automatic registration system'.

Vastgoedinformatie

In 1976 werd Theo Bogaerts bij Koninklijk Besluit benoemd tot hoogleraar in de 'Leer der Vastgoedsystemen', door hem stevast gewoon 'Vastgoedinformatie' genoemd. De leerstoel was wereldwijd uniek en zette het vakgebied mondiaal op de kaart. Later heette zijn professoraat 'Vastgoedinformatie en Cartografie' en plaveide het de weg voor vakgebieden zoals 'GIS-technologie' en 'Geo-informatie'. Als gevolg van die uniciteit moest het collegemateriaal van de grond af aan worden opgebouwd. Een heel karwei, te meer omdat in het vernieuwde studieprogramma zijn vak hoofdvak werd en in alle studie jaren college moest worden gegeven. Circa 100 studenten zijn bij hem afgestudeerd en negen PhD-studenten gepromoveerd. Voor zijn niet-aflatende inspanningen op onderwijsgebied verleende het Landmeetkundig Gezelschap Snellius hem het erelidmaatschap.

Instroom studenten

Die inspanningen beletten niet dat de instroom van studenten te gering werd. In 2003 werd de BSc-opleiding Geodesie opgeheven. Dat deed hem natuurlijk veel pijn. De secties werden verdeeld over de faculteit Lucht- en Ruimtevaart-techniek en het Onderzoeksinstituut OTB – later stroomden onderdelen door naar de faculteiten Bouwkunde en Civiele Techniek & Geowetenschappen. Maar... na uitfasering van de opleiding stemde het CvB in met eerst een interfacultaire master Geomatics. Deze werd later omgezet in een master bij Bouwkunde en een track bij Civiele Techniek, die inmiddels samen ruim veertig studenten per jaar trekken. Theo was ook nauw betrokken bij de interuniversitaire MSc Geographical Information Management and Applications, die dit jaar vijftig studenten trok. Mede dankzij Theo zit het geo-onderwijs uiteindelijk toch in de lift.

F.R.A.N.K.

En ja, Theo wist in alles vaart te houden. Ondanks het feit dat derdegeldstroomonderzoek toen nog niet 'comme il faut' was bij de TU Delft, richtte hij in 1985 de Stichting Studiecentrum voor Vastgoedinformatie (SSVI) op. Hij vond het tijd de krachten te bundelen tussen overheidsinstellingen, wetenschap en bedrijven. Dit heeft tot prachtige resultaten geleid. Eén hiervan is het 'FRANK'-systeem: Fotografische Registratie voor Analoge beeldverwerking en Kaartvervaardiging, waarbij een 'horizoncamera' verder werd doorontwikkeld. (Het acroniem staat voor Theo's zoon Frank). Het bedrijf CycloMedia bouwde het 'Fish-eye'-systeem verder uit tot een wereldwijd succes. Ook nam hij het initiatief tot het Centre for Computer Graphics and Mapping waarmee hij voor Geodesie – via IBM – een budgetair omvangrijk studiecontract binnenhaalde. Veel inbreng leverde hij voorts bij de Stichting voor Ontwikkeling van Vastgoedinformatie en Kartografie, bij het Nederlands Expertisecentrum voor Ruimtelijke Informatieverwerking, bij de Raad voor de Vastgoedinformatie, en bij het Onderzoeksinstituut OTB, waar hij mede-oprichter van was. Theo was bovendien voorzitter van de internationale reviewcommissie bij het programma 'Ruimte voor Geo-Informatie'. Veel ervaringen waren onderwerp voor een column die hij zo'n tien jaar lang, elke zes weken, schreef voor het nationale vakblad Vi Matrix.

Internationaal, zo vader, zo dochter

Ook internationaal werd zijn expertise meer dan op prijs gesteld. Dat begon in (Nederlands) Suriname, waaraan hij levenslang zijn hart verpandde, met de realisatie van een kadaster. Mede op verzoek van de Wereldbank volgden projecten in Colombia en in Afrikaanse landen. Na de val van het communistisch regime adviseerde hij in het kader van het EU PHARE-programma vooral Polen, Tsjechië en Slowakije over de herinrichting van de grondeigendom. Dochter Hanneke heeft het van niemand vreemd dat zij zich bij Buitenlandse Zaken inzet voor handelsmissies.

Bestuurlijk

Bestuurlijk gezien droeg Theo zijn steen(tje) bij: onder meer als decaan (in de periodes 1977-

1980 en 1992-2002) en als lid van het OTB-bestuur. Ook buiten TU-verband was hij actief in vele gremia. Zo was hij lid van de Rijkscommissie voor Geodesie en voorzitter van de Werkgroepen 'Uniformering' en 'Topografie en Leidingen' in het kader van de Bestuurlijke Overlegcommissie Overheidsautomatisering. Toen als opvolger van de SSVI de Vereniging voor Vastgoedinformatie werd opgericht (later omgedoopt tot Vereniging voor Geografische Informatie en Vastgoedinformatie), werd Theo voorzitter en nadien erelid. Ook op internationale podia liet Theo zich niet onbetuigd; hij zat jarenlang graag de Urban Data Management Society voor.

Pensioen

Theo zou Theo niet geweest zijn als hij na zijn pensioen niet een nieuw project had bedacht. Dat werd het autobiografische boek 'De loopbaan van een zondagskind – 46 jaar in de Delftse geodesie'. Het is in 2012 uitgegeven door De Hollandse Cirkel (DHC). Daarna bereidde hij een nieuw boek voor: 'De overgang van analoog naar digitaal in de grootschalige topografie'. Het ziekbed van zijn geliefde vrouw Elsje gaf hij echter de hoogste prioriteit. Na haar overlijden in 2015 rondde hij het tweede boek af. Helaas heeft hij geen exemplaar meer in handen gehad. Het boek wordt opgedragen aan zijn kinderen en kleinkinderen en zal via DHC op korte termijn verschijnen.

Een van zijn laatste acties toonde zijn niet-aflatende betrokkenheid bij het geodetisch cultureel erfgoed. Ter gelegenheid van het 175-jarig bestaan van de TU Delft schreef hij niet alleen mee aan de jubileumuitgave van Histechica, hij stelde ook zijn elektronische tachymeter 'ART' tentoon ('69) én deelde zijn kennis over het 'Schermerhoorn-meubilair'.

Theo heeft de vastgoedinformatie nationaal en internationaal op de kaart gezet en alom ontwikkelingen in gang gezet. Hiervoor is de geodetische gemeenschap – en alles wat daarvan is afgeleid – hem veel dank verschuldigd.

Elfriede M. Fendel E.M.Fendel@tudelft.nl is projectmanager bij de Sectie GIS-technologie aan de TU Delft.